

Pilda bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr - meditație...

Sfânta Evanghelie după Luca cap.16, vers. 19 - 31

- 19. Era un om bogat care se îmbrăca în porfiră și în vison, veselindu-se în toate zilele în chip strălucit.*
- 20. Iar un sărac, anume Lazăr, zăcea înaintea porții lui, plin de bube,*
- 21. Poftind să se sature din cele ce cădeau de la masa bogatului; dar și câinii venind, lingeau bubele lui.*
- 22. Și a murit săracul și a fost dus de către îngeri în sânul lui Avraam. A murit și bogatul și a fost înmormântat.*
- 23. Și în iad, ridicându-și ochii, fiind în chinuri, el a văzut de departe pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui.*
- 24. Și el, strigând, a zis: Părinte Avraame, fie-ți milă de mine și trimite pe Lazăr să-și ude vârful degetului în apă și să-mi răcorească limba, căci mă chinuiesc în această văpaie.*
- 25. Dar Avraam a zis: Fiule, adu-ți aminte că ai primit cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr, asemenea, pe cele rele; iar acum aici el se mângâie, iar tu te chinuiești.*
- 26. Și peste toate acestea, între noi și voi s-a întărit prăpastie mare, ca cei care voiesc să treacă de aici la voi să nu poată, nici cei de acolo să treacă la noi.*
- 27. Iar el a zis: Rogu-te, dar, părinte, să-l trimiți în casa tatălui meu,*
- 28. Căci am cinci frați, să le spună lor acestea, ca să nu vină și ei în acest loc de chin.*
- 29. Și i-a zis Avraam: Au pe Moise și pe prooroci; să asculte de ei.*
- 30. Iar el a zis: Nu, părinte Avraam, ci, dacă cineva dintre morți se va duce la ei, se vor pocăi.*
- 31. Și i-a zis Avraam: Dacă nu ascultă de Moise și de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morți.*

Îndepărtându-mă de această parabolă ași spune că parcă viața noastră pământească este adeseori închisă ca sub o boltă întunecată. Privim în sus, privim în jos, la stânga, la dreapta și nu vedem parcă nici o spărtură prin care să întrezărim ceva din lumea de dincolo. Navele cosmice care au străbătut acest univers fizic nu au văzut decât materie. Aristotel definea și el cerul ca pe un uriaș cristal care închide universul nostru aici, așa încât nu putem ști ce este dincolo. Așa credeau cei vechi. Însă parabola dată este unica parabolă de acest gen și este amintită de sfântul Luca, mai ales pentru păgâni, ca să cunoască și ei ce ne așteaptă dincolo. S-ar părea, de multe ori, că viața aceasta pământească nu mai are nici o prelungire dincolo. Trăim aici, până la cimitir, ne îngroapă, ne pun o cruce pe mormânt și urmează uitarea. Dar nu este așa, fraților! Prin Evanghelia de azi ni se deschide o perspectivă cu totul și cu totul nouă. Viața aceasta o trăim așa cum o trăim, dar dincolo începe altceva. Ce anume? Nu e indiferent unde mergem dincolo. Pilda despre bogatul nemilostiv și săracul Lazăr se desfășoară în două acte consecutive primul redă evenimentele petrecute pe pământ (v. 19-22) ; iar al doilea ne prezintă viața de dincolo (v. 23-31). În parabolă (pildă) sunt prezentate două personaje: bogatul este personajul negativ al pildei, nu pentru că este bogat, ci pentru că își folosește bogăția numai pentru sine. El se îmbracă numai în porfira și în vison, adică în haine care în acea vreme erau cele mai luxoase și scumpe. Dar nu numai în îmbrăcăminte era excesiv bogatul; spunând că se veselea în toate zilele în chip strălucit, parabola arată că bogatul își oferea continuu o viață de lux și plăcere.

Este foarte interesant că nu este prezentată prea mult situația bogatului din această lume. Această simplă prezentare (într-un singur verset v. 19) vrea să ne învețe că "viața aceasta este umbră și vis". Viața bogatului înainte de moarte este prezentată într-un singur

verset. Și mai este amintit puțin în versetele în care se redă necazul lui Lazăr. Lazăr nu s-a învrednicit de pomenirea numelui său în casa bogatului, iar numele bogatului s-a învrednicit în versetele care erau pentru Lazăr. De aici vedem diferența între bunătatea Dumnezeiască și cea lumească, diferența între natura divină și cea umană! Săracul Lazăr sa învrednicit de puține lucruri în viața de zi cu zi, de aceea situația lui s-a învrednicit de o descriere în două versete. Pe când bogatul a avut de toate și ia fost tăiat din spațiul scripturistic pentru prezentarea situației. Nu pentru că e lipsă de spațiu în paginile Scripturii, ci pentru că Iisus Hristos nu a considerat de cuviință să vorbească prea multe despre lucrurile trecătoare și care sunt supuse molimei și ruginii. Dar fiți atenți la un lucru! Prezentarea situației pământești a bogatului este îndoit de scurtă decât cea a lui Lazăr, însă nu aceasta vreau să scot acum în evidență ci priviți cât de puțin este tratată scena din această lume față de tratarea scenei din lumea de dincolo. Doar 3 versete vorbesc despre situațiile acestei lumi - un verset(și acela e prea mult) pentru redarea situației bogatului și 2 pentru Lazăr (deși Lazăr nu necesita mai multe, dar i s-a oferit mai mult). 3 versete sunt suficiente pentru redarea evenimentelor din această viață, deși ași zice că cele două versete a lui Lazăr nu prea sunt pentru această lume. Iar scena din viața de dincolo este prezentată în restul parabolei. Vreau să mă opresc puțin asupra celor două versete care prezintă situația lui Lazăr, iar de versetul bogatului nici nu mă ating cu mintea, pentru că poate fi înțeles de toți cei care sunt asemenea lui și care își doresc un astfel de viitor. Iar cei care nu își doresc un asemenea viitor nici nu-l va interesa despre bogat și exegeza asupra cuvintelor care îl caracterizează pe bogat. Un simplu lucru vreau să spun că bogatul era iudeu și ca urmare era un cunoscător al poruncilor lui Dumnezeu. Dar el a uitat că era răspunzător de felul cum își folosește mijloacele și capacitățile sale. Bindecuvântările Sale, Dumnezeu și le-a revărsat peste bogat, dar el le folosea în mod egoist spre slava sa și nicidecum spre slava Creatorului său. Așa este omul când toate ne merg bine, seul din noi, grăsimea, ne închid ermetic pe dinăuntru și nu ne mai pasă de necazurile altora, devenim cumplit de egoiști. *"Iar un sărac, anume Lazăr, zăcea înaintea porții lui, plin de bube"*. Cuvântul *"un sărac"* nu vrea să-l prezinte pe Lazăr ca și un om virtuos. Sărăcia nu este o virtute. Voi aminti puțin mai jos de ce în unele cazuri sărăcia nu poate fi considerată o virtute. A fi sărac înseamnă un început în a avea pe Dumnezeu în suflet. Atunci când camera inimii este plină cu cele lumești nu mai are Dumnezeu loc acolo. Această accentuare a stării lui Lazăr Mântuitorul o face nu pentru a arăta că bogăția e rea, ci pentru a arăta că numai cel sărac poate să ajungă la cunoașterea lui Dumnezeu. Poți fi bogat(în cele ale lumii) și să fii sărac în cele dumnezeiești dar poți fi bogat(în cele ale lumii) și totodată să fii și bogat în cele dumnezeiești. Așa sunt adevărații economi, cei care își chivernisesc bine talantul. Iar în ce privește sărăcia să amintim că poți să fii sărac în ambele direcții dar poți fi și sărac dar și bogat pe de ambele părți. Cuvântul *"a zace"* vrea să prezinte aici lipsa puterii de mișcare. Lazăr era lipsit de acea putere trupească. Această lipsă de putere este întărită în partea a doua a versetului următor(vers. 21): *"dar și câinii venind, lingeau bubele lui."* Atât de lipsit ce era Lazăr de putere că nu mai putea nici măcar câinii să-i alunge de la corpul lui. Mă încântă ideea să vă spun că poate din această lipsă de alungare a câinilor se poate vedea bunătatea lui Lazăr. Era prietenos chiar și cu animalele. El nu avea de unde să se hrănească însă era bun cu animalele lăsându-le să se hrănească din izvorul hranei lor. Câinii puteau să mănânce resturile de la masa bogatului, câinii erau sprinteni, dar Lazăr, bolnav fiind, nu putea. El răbda de foame, nu înjura, nu țipa, nu osânda pe cei care chefuiau cu nepăsare sub ochii lui, nu judeca - așa cum fac unii care, în necazurile lor, îi înjură pe toți. Și pe Dumnezeu Îl înjură: de ce ceilalți au și ei nu au? Lazăr nu osânda pe nimeni, ci aștepta așa, fără pic de revoltă contra cuiva. Iată de ce a fost dus în rai: nu numai pentru sărăcia lui, ci mai ales pentru aceste virtuți ale lui cu totul dumnezeiești. Lazăr nu voia decât să nu moară de foame, atât. Văduva din Evanghelie striga la bogat, dar Lazăr tăcea. Fața lui era istovită de durere, de boală, de foame, dar el tăcea și răbda. Stătea acolo, la poartă, liniștit, resemnat și desigur, se ruga - altfel n-ar fi

putut răbda grozava lui suferință. Nu hulea, nu judeca, nu cârtea. Alții ar fi zis: „Ce-i asta? Eu nu am o fărâmă de pâine, iar la bogat toate curg ca un pârâu și el îi hrănește pe toți lingăii aceștia. Unde este dreptatea lui Dumnezeu?” Dar Lazăr nu zicea nimic din toate acestea, dovadă că în clipa morții este îndată înconjurat de îngeri. Dacă ar fi hulit, n-ar fi avut parte de o așa de mare cinste. Boala lui era cumplit de grea, de vreme ce câinii îi lingeau bubele și nu putea lua nici fărâmiturile de pe masă, iar sărăcia lui era cea mai aspră. Unii sunt bolnavi, dar au hrana trebuincioasă; alții sunt săraci, dar sănătoși - și una o ușurează pe cealaltă. Lazăr însă era și sărac și bolnav, în cel mai înalt grad. Era total părăsit, de toți, o părăsire cu atât mai amară, cu cât zăcea la poarta unui mare bogătaş, lângă acei bețivi și îmbuibăți care chefuiau în toate zilele. Noi, de obicei, simțim parcă mai mare nenorocirea noastră, atunci când avem în fața ochilor norocirea altora. Cât de greu i-o fi fost lui Lazăr, să vadă pe toți chefuind și el să rabde, fiind parcă sortit să simtă nenorocirea în toată adâncimea ei! Era ca acela care se chinuiește de sete la marginea unui izvor. Lazăr nu mai vedea pe un al doilea care să sufere ca el, ci era absolut singur în suferința lui și nu era nimeni care să-l mângâie măcar cu un cuvânt. Spune un cuvânt în Biblie: „Nu este suferință mai mare decât suferința mea”. Unii care suferă, [atunci] când văd că alții o duc bine, deși sunt chemați să se roage, se satură grozav de această învățătură creștină. Mai ușor se îndreaptă către vrăjmașul, când aud că altora le merge bine. Zilele trecute îmi spunea cineva despre o femeie că îi riposta așa: „Lasă-mă în pace, domnule, cu rugăciunea! De acum m-am săturat. Mai bine mă rog la dracu', că el mă ajută. Dumnezeu nu mă ajută!” Cumplit lucru, cu adevărat! Aceasta înseamnă să nu înțelegi rostul suferinței. „Dumnezeu, pe cine iubește, îl bate”, spune sfânta Scriptură, pentru că altfel omul se înrăiește și se trândăvește. Dumnezeu, când ne pedepsește, ne arată de fapt dragostea Lui, ca atunci când ai un copil obraznic: îl mai bați ca să-l cumințești și-i prinde bine mai târziu. Copiii care nu sunt bătuți în copilărie, te bat ei pe tine când se fac mari. „Dumnezeu, pe cine iubește îl bate”; spune Sirah: „Gătește-ți sufletul spre ispitire și fi statornic, plecând inima ta, de vrei să slujești Domnului”. Așa era încercat bietul Lazăr. Și poate că mulți socoteau că este vinovat, ticălos înaintea lui Dumnezeu: „când ești necăjit, sigur ispășești ceva”. Așa facem toți. Când vezi pe cineva care suferă, îi pui îndată nota la purtare și-ți vei lua răsplata pentru judecată. Tot așa îi spuneau și lui Iov: „Dacă ai fi fost bun înaintea lui Dumnezeu, n-ai fi suferit atât!” Tot așa îl judecau și pe sfântul Pavel când au văzut vipera atârând de brațul lui: „E un păcătos”. Suntem întotdeauna foarte dispuși să-i osândim pe ceilalți, în necazurile și nenorocirile lor.

Bogatul a fost îndată osândit la iad. Pentru ce? Sfântul Ioan Gură de Aur, analizând cu spiritul lui duhovnicesc adânc această parabolă, scoate și (de) aici niște înțelesuri cu adevărat dumnezeiești. Și așa cum găsește multe virtuți săracului Lazăr, tot așa descoperă bogatului multe însușiri negative pentru care a fost lepădat de la fața lui Dumnezeu. Bogatul avea ca primă meteahnă îmbuibarea și lipsa de dragoste; el nu știa ce este mila. Era nemilostiv nu numai față de Lazăr, ci față de toți, căci nu se milostivea spre cel pe care-l vedea zilnic la poarta lui; cum s-ar fi milostivit asupra altora? Și apoi, oricine, oricât de aspru ar fi, când îi merge bine se face mai blând, mai prietenos, dar acel îmbuibat a rămas ca o fiară sălbatecă. Căci una este ca un lipsit să nu ajute pe un alt lipsit și alta este ca un bogat să nu ajute un sărac, cu atât mai mult să-l vezi de multe ori pe un sărac și să nu-l ajuți. Se întâmplă uneori să fim de față la o nenorocire - de pildă s-a înglodat căruța cuiva și tu treci nepăsător și mai încolo îți vine un gând: „Ce-ai făcut? Omul acela suferă - ce-ai făcut?” Și te muștră conștiința și te întorci înapoi și-l ajuți. Dar bogatul acela, în fiecare zi vedea pe acel sărac chinându-se la poarta lui și rămânea la fel de nepăsător.

Desfătărilor îl fac pe om crud și împietrit, frați creștini. De aceea, nu trebuie să-i ferim întotdeauna pe cei bogați, tocmai din cauza acestei dări de seamă cumplite în fața lui Dumnezeu. Fiind nemilostivi, ei sunt ca niște furi, fură și ascund dreptul săracilor. Furii mai pot scăpa din mâna oamenilor, dar din mâna lui Dumnezeu nimeni nu poate scăpa, fraților.

Plăcerea durează un timp foarte scurt, iar pe urmă vine chinul, o veșnicie de chin. Chiar și luxul este împovăraător pentru sufletul nostru, spune sfântul Ioan Gură de Aur. Tu dormi pe pat luxos, moale și altcineva moare de frig într-un culcuș de paie și pe tine nu te mustră conștiința! Nimic nu e mai grozav decât desfătarea, pentru că ea te face să uiți de Dumnezeu. Și David era bogat, dar cum spune el: „Toată noaptea ud așternutul meu cu lacrimi”. Ziua avea foarte multe griji, grijile domniei, iar noaptea, când alții se dădeau la somn, el, regele, folosea acest timp pentru rugăciune. Noi de multe ori uităm să facem măcar o cruce de mulțumire după masă. Pofa și plăcerea sunt minciuni, iluzii, frați creștini. „Șalele mele s-au umplut cu ocări” - spune David. De aceea, să căutăm adevărata cinste și bucurie, și nu umbra - care este păcatul și ispita. De aceea, frați creștini, să nu cârțiți niciodată contra necazurilor. Nu uitați că bucurii cea adevărată nu vine din mulțimea bogățiilor, ci din fapta cea bună și din apropierea de Dumnezeu. De aceea Iisus ni-l dă ca exemplu pe Lazăr, ca să fie pentru noi ca un dascăl, el care îi întrecea pe toți prin mărirea suferinței lui, pe care purta plin de bărbăție și curaj. Toți sfinții au suferit și au fost bolnavi. Sfântul Ioan Gură de Aur n-avea dinți de aur ca noi și era foarte bolnav, mai ales bolnav de stomac. După o viață foarte chinuită, prin peșteri, prin pustietăți, el nu putea niciodată să mănânce cu altul la masă, pentru că vomă tot timpul; el mânca foarte puțin, foarte sobru și ducea o viață cu adevărat dumnezeiască. De aceea încă o dată vă sfătuiesc, nu cârțiți contra necazurilor. Gândiți-vă la Iisus, a cărui viață a fost plină de lacrimi și de sânge, mereu înjurat și blestemat, până la Crucea de pe Golgota. „Toți care vor să trăiască după legea lui Iisus Hristos, vor fi prizonieri” - spune sfântul Pavel. Toată viața aceasta este lăsată ca un câmp de luptă, nu de repaus. Prin necazuri ne desăvârșim, prin necazurile acestea, de fiecare zi. Noi astăzi nu trebuie să mai suferim persecuție, ca și cei din trecut dar trebuie să suferim cu răbdare necazurile acestea zilnice. De multe ori întâlnim oameni cărora - deși aparent nu fac nici un rău, ci fac numai bine - le merge totul rău. Iar altora care fac rău, le merge toate bine. Și văzând acestea, avem o mare revoltă în suflet. Aflăm aceasta de la spovedanie, mai ales din pomelnice. Dar spun sfinții Părinți așa: nici un rău aici pe pământ, nu e rău total, ci are în el și ceva bun. Numai diavolul este răul total. La fel, orice faptă bună, sau orice bine, are și un grăunte de rău (de pildă, postești, dar te mândrești). De aceea, oamenii răi se bucură aici pe pământ pentru fărâma de bine care există în răul lor, iar cei buni suferă aici pentru răul pe care-l conține binele lor - așa încât, dincolo, fiecare să fie răsplătit cu toată dreptatea, și pentru bine și pentru rău. Dumnezeu nu este nedrept. Prin suferințele din această lume suntem curățiți de păcate la care noi de multe ori nici nu vrem să ne gândim sau nici nu le bănuim. Dar Dumnezeu, la lumina Lui, vede tot acest praf care se depune pe sufletul nostru, acest praf păcătos care ne întinează și noi nu vrem să-i dăm importanță. Câte gânduri, câte vorbe, câte pofte ne răscolesc lăuntru și ne întinează haina albă a botezului! Suntem murdari pe dinăuntru, așa cum ne murdărim pe mâini și pe haine. Și pruncușorul de o zi are păcatele lui, frați creștini! Dar noi! Stăm de vorbă la spovedanie cu femeile. Ele fac avorturi și primesc canon greu pentru aceste crime. Dar bărbatul? La aceste avorturi contribuie și bărbatul, nu numai femeia. Să mă ierțați, frați creștini, dar e clar: dacă femeia face avortul, bărbatul e mai vinovat decât ea. Câți ne gândim la acest lucru? Să ne gândim cât de vinovați suntem în fața lui Dumnezeu, că de am trăi numai o zi, tot n-am scăpa de păcat așa spune dreptul Iov. Și când stăruim în păcat și nu te ridici, nu te cureți, și nu accepți suferința ca Lazăr cel din Evanghelie, când te revolți împotriva suferinței și împotriva lui Dumnezeu, atunci nu faci altceva decât să te răzbuni pe tine însuși, curmându-ți veșnicia, șansa veșniciei în lumina lui Dumnezeu. Noi avem înaintea viața și ne angajăm atât de mult în viața aceasta pământească, încât uităm că murim; ni se pare că moartea privește pe altul, nu ne privește pe noi, și aceasta este o mare înșelare. Pentru că, (și) dacă ne-ar suporta Dumnezeu cât de multe în această viață, tot murim. Trăim o sută de ani și până la urmă tot murim; și murim când nu știm, căci moartea este totdeauna neașteptată. Pentru unii, moartea este intrarea în neant: „s-a terminat cu mine!” Ei, nu-i chiar așa. Murim ca bogatul din

Evangelhie și intrăm într-un imperiu în care nu putem face nimic pentru binele nostru. Trecerea de la prezentarea evenimentelor acestei lumi la lumea de dincolo e redată într-un singur verset, vers. 22. Și ce este interesant. Faptul că în cazul lui Lazăr se vede trecerea de la prezentarea vieții de aici cu cea de dincolo. Deci se face o continuitate, pe când la bogat se termină cu mormântul: "**Și a murit săracul și a fost dus de către îngeri în sânul lui Avraam. A murit și bogatul și a fost înmormântat.**" Deci ce frumos ne învață Scriptura dacă coborâm la miezul cuvântului. Dacă privim atent la cuvintele versetului 22 vedem că în cazul lui Lazăr se vorbește de o singură moarte: "**Și a murit săracul**" și a fost dus în fața dreptului judecător. Iar bogatul are două morți: "**A murit și**" și "**și a fost înmormântat**". Dacă la săracul Lazăr putem vorbi de o trecere de la moarte la viață la bogatul nemilosiv suntem împiedicați în a gândi așa ceva. Viața bogatului se termină prin cea de a doua moarte, adică: mormântarea. A fi mormântat înseamnă a fi dat uitării. Pentru acel bogat se termină totul la mormânt. Lazăr însă continuă să rămână în nădejde. Dacă vom începe să privim mai departe vom vedea despre ce se vorbește mai mult. În primul act unde se redă evenimentele petrecute pe pământ a fost descris mai mult suferința lui Lazăr, în cel de-al doilea act unde se prezintă viața de dincolo (v. 23-31) se prezintă mai mult chinul și suferința bogatului. Este foarte interesant faptul că nu se vorbește prea multe de Lazăr. Se spune numai "*el a văzut de departe pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui*". Deci Lazăr a fost văzut de bogat. Mai mult nu se spune nimic de natura prezenței lui Lazăr în rai. Această vedere de care ne vorbește Scriptura poate prezenta și motivul chinului bogatului. Bogatul văzându-l pe Lazăr la loc de cinste primea dureri și mai mari. Acesta era chinul iadului pentru bogat. Coborârea de la loc de cinste în chinurile cele care nu pot fi vindecate prin mijloacele proprii. Dar totuși mila lui Dumnezeu este mare, pentru că a fost învrednicit bogatul să vadă chipul lui Lazăr în sânul lui Avraam. Dar și mai mult, bogatul l-a văzut și pe Avraam. De ce mare cinste a fost învrednicit bogatul, deși nu merita el mai nimic, totuși bunătatea lui Dumnezeu nu se compară cu cea a noastră. Deci Lazăr a fost văzut în sânul lui Avraam, în sânul dreptilor. Dacă în lumea pământească Lazăr era neputincios și fără apărători în sânul lui Avraam era înzestrat cu de toate. Versetul 24 vrea să ne arate că și la comportament cei doi sunt diferiți. Lazăr trăia în nădejde și nu striga la nimeni în lumea cea plină de chin, pe când bogatul: "*Și el, strigând, a zis:*". Nădejdea lui Lazăr este credibilă, însă și deznădejdea bogatului. Pentru că acel moment este ultim. Iadul nu mai poate fi depășit. Acel loc vindecă orice boală însă este o lecuire veșnică. Cerința bogatului pare prea ieșită din comun. Dar totuși este acceptată de părintele nostru Avraam. Și ce este interesant este faptul că: "*Părinte Avraame, fie-ți milă de mine*". Bogatul cere de la Avraam milă, pe care el nu a știut să o ofere. Nu-i cere lui Lazăr milă, pentru că știa. Cum să-i cer lui Lazăr milă. Căci doar putea să-i ceară lui Lazăr: "*Lazăre, roagă-te lui Avraam să trimită pe cineva să îmi udă buzele*". Însă, după cum vedem nu există comunicare directă între cele două persoane cunoscute. Sigur iar fi fost bogatului mult mai ușor să-i ceară ajutor lui Lazăr, om care a trăit ca și el și se cunoșteau. Însă din mândrie, poate, sau din rușine, probabil, nu a îndrăznit bogatul să strige la Lazăr. Comunicarea bogatului este directă cu Avraam. Ași spune că pare a se prevedea aici o interdicție de comunicare între bogat și Lazăr. Și din ce cauză așa spune eu aceasta? Gândindu-mă la multa bunătate a lui Lazăr. La sigur Lazăr, dacă avea să fie rugat de bogat, avea să insiste în rugăciuni pentru stropirea buzelor bogatului. Și din această cauză, din marea dragoste a lui Lazăr, discuția era directă cu Avraam. Deci bogatul discută direct cu părintele nostru Avraam cerând trimiterea lui Lazăr să-i "*răcorească limba*". Limba îi era chinuită pentru că nu a fost dezlegată în timpul desfătărilor pământești spre porunca pe care putea să o dea în vederea îngrijirii celui sărac. Propria limbă acum îl chinuie, limba care putea să-l salveze de la acele chinuri! La sigur, el fiind bogat toate se făceau la el prin porunci. El porunca și se făcea. Nu a porunci, nu a fost în stare din cauza lăcomiei, mândriei, să-și dezlege limba spre ajutor, acum este timpul să sufere. Versetele 25-26 reprezintă decizia părintelui Avraam cu privire la soluționarea

problemei prezente la cel bogat. În aceste cuvinte se simte puțin din tristețea părintelui Avraam. Din aceasta ași îndrăzni să spun că și sfinții din cer suferă pentru oamenii care nu își doresc îndreptarea. Ei nu-l urăsc pe omul care păcătuiește. Însă nu pot face nimic dacă acel om nu-și dorește singur acea îndreptare. Omul este liber și acest lucru îl vorbește și cuvântul: "*adu-ți aminte că ai primit cele bune ale tale în viața ta*". Aici nu se face referire numai la cele pământești, cele pentru trup, ci și la rațiune și la liberul arbitru (libertatea de a alege). Bogatului i se aduce aminte numai ce a avut și câte a avut de pierdut prin toate câte a avut.. Aceste bunătăți l-au îndepărtat pe bogat de sânul lui Avraam: "*între noi și voi s-a întărit prăpastie mare*". Bogatul (din pildă) îi cerea lui Avraam să-l lase pe Lazăr să-i potolească setea. Răspunsul lui Avraam ne interesează acum în mod deosebit. A zis așa: "între noi și voi mare prăpastie este" (este vorba de depărtarea între rai și iad, între fericire și nefericire), este o distanță mare. Aici doar ne pregătim locul din lumea cealaltă. Cuvintele acestea: „între noi și voi mare prăpastie este”, se potrivesc și pentru viața pe care o trăim noi. Toți oamenii buni sunt depărtați de oamenii răi. Toți oamenii cumsecade sunt depărtați de oamenii care nu sunt cumsecade, chiar dacă trăiesc împreună. Sunt de multe ori în aceeași familie. Nu se potrivesc soțul cu soția, nu se potrivesc părinții cu copiii, nu se potrivesc frații între ei. De ce? Pentru că între unii și alții e mare prăpastie. Ce fel de prăpastie? Să știți că nu vin toți oamenii la fel în lumea aceasta: unul aduce o moștenire rea, altul una bună; din părinți, din bunici, aduc în lumea aceasta o moștenire. Talanții pe care îi dă Dumnezeu în existența lor. Și această stare cu care vine omul, îl desparte de la început pe unul de celălalt.

Și zice cineva: „Mă, parcă nu-s frațiăștia”. Și totuși sunt frați. Dar unul aduce o moștenire rea, din străfunduri de existență, și altul aduce o moștenire bună, tot din străfunduri de existență. Dar nu-i numai atâta. Omul trăiește, fiecare într-un fel, fiecare învață ceva: o meserie, o învățătură și cu ceea ce face, se face și el pe el însuși. Și iarăși se face distanță între oameni. Bunătatea unuia, răutatea celuilalt, îi desparte pe unul de altul. Pentru că omul e ființa care gândește. Mai ales gândurile-i despart pe oameni, în viață nu-i așa, ca la socoteli, că $2 \text{ plus } 2 \text{ totdeauna fac } 4$, că $4 \text{ fără unu totdeauna-i } 3$. Nu-i așa! Ci fiecare om gândește cu gândurile lui, fiecare om are mai întâi viața care a trăit-o și apoi înțelegerea la care ajunge. Și de aceea nu se pot oamenii înțelege unii cu alții, pentru că nu au toți același fel de viață și fiecare are viața lui și viața îi formează gândirea și după această gândire își formează viața, că este o legătură între ceea ce gândește omul și ceea ce face, și apoi între ceea ce face și ceea ce gândește. Așadar, pe ce drum plecam din această lume acela este și definitiv: "*ca cei care voiesc să treacă de aici la voi să nu poată, nici cei de acolo să treacă la noi*". Insistența bogatului nu se încheie una cu două. Comportamentul bogatului pare puțin amăgitor. Se pare că el se arată puțin grijuliu față de alții deja. Poate că urmărește scopul de al determina pe Avraam să creadă ca totuși are bunătate față de alții. Grija față de cei apropiați lui: "*am cinci frați, să le spună lor acestea, ca să nu vină și ei în acest loc de chin*" ne îmbibă ideea cum că bogatul era foarte iubitor de alții. Însă el se îngrijea pentru frații săi, care la sigur erau ca și el și nu respectau cele ale Domnului. Căci altfel nu îmi pot explica de ce anume așa de tare se îngrijește el de frații săi. De erau să fie frații lui mai bun ca el poate că avea să fie și pentru el un plus. Însă garantat că și ei aveau același comportament distrugător de dragostea față de săraci, poate că și mai multe. Dar nu aceasta este important pentru noi, ci răspunsul părintelui Avraam: "*Au pe Moise și pe prooroci; să asculte de ei*". Luați aminte, că n-a zis Domnul Hristos de pildă: «Au Evanghelia și Apostolul, să creadă, ci au pe Moise și pe prooroci». De ce? Pentru că pilda a fost spusă până când Evanghelia nu se răspândise în lume și Domnul Hristos nu se putea referi la ceva de viitor, ci s-a referit la ceva din vremea aceea. Să creadă în cele pe care le aveau ei până atunci. Noi avem mult mai mult decât cele din vechime. Avem Evanghelia, avem învățătura Sfinților Apostoli, avem învățăturile Sfinților Părinți. Să credem în ele și atunci va veni și vremea când, crezând în ele, ne vom schimba spre bine, vom putea aduce mărirea lui Dumnezeu ca apostolii, care cu glas tare preamăreau pe Dumnezeu, chiar

dacă vor mai fi farisei dintre aceia care vor mai zice: „învățătorule, ceartă-ți ucenicii”. Aceia nu-s vrednici să vorbească, nu-s vrednic să spună ceva, și de aceea, noi să ne ținem calea de a preamări pe Dumnezeu prin sfintele slujbe, de a preamări pe Dumnezeu prin rânduiele Sfintei Biserici.

Motivarea bogatului din versetul 30 pare logică, însă lipsită de sens în cele dumnezeiești: *"dacă cineva dintre morți se va duce la ei, se vor pocăi."* Ideea bogatului pare a fi actuală și pentru lumea de astăzi. La sigur sunt mulți care nu pot să creadă în ceva ce nu a văzut ochi, pe când o înviere poate să-i trezească la realitate. Dar vă spun nu din cuvintele mele ci din cuvintele Mântuitorului: "Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!". Și Părintele Avraam întărește siguranța învățaturii Dumnezeiești: *"Dacă nu ascultă de Moise și de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morți"*. Verset care încheie aceasta parabolă. Aceste cuvinte s-au dovedit a fi adevărate în istoria poporului iudeu. Ultima minune a Domnului Iisus Hristos, și care încoronează activitatea Lui, a fost învierea lui Lazăr din Betania, după patru zile de la moartea lui. Iudeilor le-a fost dată această minunată dovadă a divinității Domnului Iisus Hristos, dar ei au respins-o. Lazăr s-a sculat din morți și a dat mărturie în mijlocul lor, dar ei și-au împietrit inima față de toate aceste dovezi, și chiar au căutat să-i ia viața. Ioan 12, 9-11. Legea și profeții sunt mijloacele folosite de Dumnezeu pentru mântuirea oamenilor. Domnul Iisus Hristos a spus ca să ia seama la aceste semne. Dacă nu ascultă de vocea lui Dumnezeu din Cuvântul Său, chiar mărturia dată de cineva înviat din morți, n-ar fi ascultată.

Acei care au ascultat pe Moise și pe profeți, nu vor cere ca Dumnezeu să dea o lumină mai mare decât aceea pe care a dat-o Dumnezeu; dar dacă oamenii leapădă lumina, și nu folosesc ocaziile ce le sunt oferite, unii ca aceștia nu vor auzi, chiar dacă cineva dintre morți ar veni la ei cu o soluție. Ei nu vor fi convinși nici chiar de această dovadă; căci aceia care leapădă Legea și profeții își împietresc în așa măsură inima, încât vor ajunge să respingă orice lumină. Convorbirea dintre Avraam și cel care fusese cândva bogat este figurativă. Lecția ce trebuie învățată din ea este aceea că fiecărui om îi este dată suficientă lumină pentru îndeplinirea îndatoririlor ce se cer din partea lui. Răspunderea omului este proporțională cu ocaziile și privilegiile sale. Dumnezeu dă fiecăruia suficientă lumină și destul har pentru lucrarea pe care i-a dat-o s-o facă. Dacă omul nu îndeplinește ceea ce lumina cea mică îi arată că este de datoria lui a face, o lumină mai mare nu va face decât să dea la iveală necredincioșia lui, neglijența de a pune binecuvântările ce i-au fost date. "Cine este credincios în cele mai mici lucruri, este credincios și în cele mari; cine este nedrept în cele mai mici lucruri, este nedrept și în cele mari." Luca 16,10. Aceia care refuză să fie iluminași de către Moise și profeți și totuși cer să se facă minuni extraordinare, nu vor fi convinși, chiar dacă s-ar împlini cererile lor. Ași spune că această parabolă este întâlnită în viața de zi cu zi: un om bogat și egoist nu vrea să ajute un om bolnav și sărac.

Dumnezeu, după ce l-a creat pe om, într-adevăr i-a dat în grijă întreg pământul cu tot ceea ce află pe el, însă adevăratul Stăpân al tuturor este tot Dumnezeu. Acest lucru, din păcate scapă din vedere omului din zilele noastre, care încearcă să adune cât mai multe aici pe pământ în timpul vieții, nesocotind și nevoile semenilor lor. Domnul Iisus ne arată însă că viața noastră nu se încheie în momentul morții ci, continuă și după moartea trupului. De asemenea El ne arată că felul cum trăim aici pe pământ influențează în mod direct felul cum vom trăi dincolo. Bogatul din pilda noastră a mers în iad la suferință veșnică, pentru viața sa egoistă, iar săracul, pentru virtuțile sale a ajuns în Împărăția lui Dumnezeu.

Bogația obținută prin muncă cinstită, nu este un păcat, și nu va aduce osândirea proprietarului. Pedepsit în schimb este modul folosirii avuției. Sfântul Ioan Gură de Aur spune: "Ești bogat? Nu sunt împotriva ta! Ești zgârcit? Iată pt. ce te osândesc!" Motivul pedepsei bogatului, este spus de Avraam: "Fiule, adu-ți amine că ai primit cele bune ale tale în viața ta." Adică nu ai suferit nimic, ți-ai făcut viața ta pe pământ un paradis. Acum vremea

vieții pământești a trecut și totul s-a schimbat, binele și desfătările s-au prefăcut în chinuri și scrâșnire de dinți. Iată, deci crima bogatului: o viață petrecută în chip egoist, în desfrânare, în trândăvie și nepăsare, o viață lipsită de fapte bune. Deci bogatul a săvârșit nu numai păcatul zgârceniei ci și pe cel al trândăviei, al lăcomiei, al lipsei de dragoste ș.a.m.d. Și în ziua de azi se întâmplă la fel: omul bogat/îndestulat, trece nepăsător pe lângă cel lipsit, ca și cum ar trece pe lângă un gard. Cum să înțeleagă el suferința săracului, valoarea banului sau să aibă simțul cumpătării dacă el are mereu de prisos? Înțeleptul Solomon spune că : "Sătulul calcă miera în picioare, iar flămândului și ce este amar i se pare dulce"(Pilde 27:7). Nici sărăcia nu este o virtute: unii ajung în starea aceasta din cauza lenei și a patimilor. Este reprobabilă imaginea cerșetorilor care, fugind de muncă cinstită, profită de marea îngăduință a creștinilor miloși. Nicolae Iorga spune: "Dacă aș fi scris eu cele 10 porunci aș mai fi adăugat una "să nu cerșești!". Deci fapta milosteniei trebuie să aibă ca persoană de destinație chiar pe oamenii nevoiași. Și acest lucru este foarte bine vizibil dacă veți privi cu ochii sufletului la situația oamenilor. Nu cel care stă cu mâna întinsă este nevoiași ci cel care are nevoie. Niciodată nu va ajunge cel nevoiaș să stea cu mâna întinsă și asta din prezența conștiinței în subconștientul lui(cu excepția unor cazuri). Iar cel care stă cu mâna întinsă a ajuns să practice această virtute a sărăciei ca pe o meserie aducătoare de bani și de fapt ei sunt asemenea bogatului nemilostiv. De fapt păcatul lor este cu mult mai mare decât a bogatului nemilostiv căci bogatul nemilostiv a agonisit averea sa nu prin virtutea sărăciei, cerșind, ci pe alte căi. Pedepsa celor care profită de fapta milosteniei va fi cu mult mai mare decât cea a bogatului nemilostiv. Pentru că ei încalcă în agoniseala lor nu numai o poruncă, ci pe toate! Evident aceste rânduri nu se adresează oamenilor cu adevărat necăjiți, care trebuie ajutați. De altfel, Biserica i-a îndemnat mereu pe creștini să împartă din ceea ce au, cu cei care au fost mai puțin norocoși și se află în lipsuri. Primele spitale, orfeline, azile de bătrâni și școli au luat naștere pe lângă biserici și mănăstiri. Viața din această lume nu poate fi comparată cu cea de dincolo. Aici pe pământ trăim doar o mică, dar importantă parte a vieții noastre. **Mică** pentru că dincolo ne așteaptă veșnicia, dincolo nu mai murim; și **importantă** pentru că pe pământ este locul unde trebuie demonstrăm că vrem dar și merităm să ajungem în Împărăția lui Dumnezeu. De modul în care ne ducem viața pe pământ depinde locul unde vom fi trimiși pentru totdeauna: la fericire veșnică sau la osândă și chinuri veșnice.

Pentru a ne putea mântui sunt necesare trei condiții obligatorii:

-Trebuie să primim Harul(puterea lui Dumnezeu). Acesta este împărtășit de Dumnezeu oamenilor în timpul Sfintelor Taine și a Sfintelor Slujbe.

-Trebuie să avem credință în Dumnezeu.

-Trebuie să demonstrăm credința noastră prin fapte bune. Despre cea de-a III-a condiție vorbește și pilda de azi(a bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr).

Nu este de ajuns să nu facem răul, ci trebuie să facem binele. Același lucru îl spune și Sf. Ap. Matei: Nu oricine Îmi zice: "Doamne, Doamne, va intra în Împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din ceruri."(Mt.21:7) Căci "credința fără fapte este moartă"(Iacov 2:20). La judecată, fiecare va fi judecat după faptele de dragoste, milostenie și întrajutorare pe care le-a făcut aproapelui său suferind, părăsit, lipsit și neajutorat. Există atâtea pilde care vorbesc despre osândirea atât aici pe pământ cât și dincolo a celor care nu vor să împartă belșugul lor cu cei defavorizați.

Să ne ajute Bunul Dumnezeu, prin rugăciunea Maicii Preacurate și ale tuturor sfinților, să ne întărim în gânduri bune, să ne întărim în dorința de a spori binele, în dorința de a curma relele din noi. Să ne ajute Dumnezeu să desființăm distanțele dintre noi, să dorim fiecare binele celuilalt, întru aceasta să se preamărească Dumnezeu, care este unirea tuturor, spre fericirea noastră, aici pe pământ, spre fala lui veșnică și spre fericirea cea veșnică în care nădăjduim să ajungem, după ce vom trece din viața aceasta. Nădăjduiesc și sper ca, măcar de acum în colo, când vedem pe cineva care are nevoie de ajutorul nostru să nu mai trecem pe

lângă el făcându-ne că nu vedem, ci să-i acordăm tot sprijinul nostru, știind că faptele bune de azi sunt comori adunate în ceruri pentru mâine...

Stelian Gomboș